

Zápas u Jaboku, Smíření s Ezauem

Převod materiálu

Tomáš Pavelka

Pořadí v lekci

13

Genesis 32–33

Pro učitelku

- Jak víme, Jákob dvakrát podvedl svého bratra. Koupil od něj prvorozenství za mísu ovesky, když měl Ezau hlad – prvorozenství znamená být hlavou rodiny a mít větší důdictví. Pak jej ještě podvodem připravil o požehnání. Ezau pak přísahal, že se Jákobovi pomstí. Proto má teď Jákob veliký strach.
- Do země se ale vrací na Boží příkaz. Jákob má dost majetku, aby si v klidu dožil někde jinde. Ale musí se vrátit do Zaslíbené země, aby se ujal svého prvorozenství – vedení Božího lidu. Jakékoliv bohatství není k němu, když člověk nemá smysl života. V zaslíbené zemi bude Jákob vědět, že tu zemi připravuje pro Boží lid, že z jeho dvanácti synů vznikne dvanáct pokolení Izraele, národ, kterému bude kralovat sám Bůh. S tímto národem Bůh požítá. A Bůh je věrný, proto je jistota, že dá věrnost i svému lidu, i Jákobovi. Proto se Jákob vrací, aby v Bohu žil na věky. Proto podstupuje nebezpečí – vrací se k bratru, kterému velmi ublížil a který má právo se hněvat.
- Už na cestě vidí znamení, tábor andělů, znamení, že to není jenom jeho problém, jen jeho boj, ale že sám Bůh chce, aby se do té nepřijemnosti pustil. Také pro nás jsou mnohé úkoly nepřijemné, zdají se nám na začátku nemožné – třeba smířit se s vlastními bratry, s těmi nejbližšími. Kdyby to byla jen naše věc, nemohli bychom v takových chvílích obstát. Když se jdeme někomu omluvit jako Jákob, tak nemáme v ruce nic. Řekneme třeba: Udělal jsem špatnou věc. A druhí nám na to klidně mohou odpovědět: To víme až moc dobře, to nám nemusel říkat, a teď vypadni. Bůh však napomáhá našemu pokání, naší lítosti nad špatnými činy, je v té chvíli na naší straně, a? jsme udělali cokoli a tak se nemusíme přes míru bát reakcí lidí na naše pokání.
- Ve verši 6 Jákob zděrazňuje, že mu nejde o jeho prospěch. Má dost vlastního majetku, nepřichází, aby si vzal větší podíl důdictví po Izákovi, který mu jako prvorozenému patří. Zrovna tak nechce být svému bratru na krku. Důležité poučení pro nás: Není dobré se s někým smířovat či navazovat přátelství, když od toho člověka zároveň zrovna něco potřebujeme. Je to nedůvěryhodné a každý to prokoukne. Dále si všimneme, jak se Jákob omlouvá: „Tvůj otrok Jákob“ — omluva znamená pokání se, nejde zároveň zůstat stále „na koni“. Nemůžeme se omlouvat stylem „udělal jsem špatnou věc, ale nikdo se na mne nemůže zlobit, protože jsem nemohl jinak.“
- Ve verši osmém nám Jákobův příklad ukazuje, že i když ve své tísní spoléháme na Hospodina, neznamená to, že se máme všem úplně poddat. Jákob udělá, co může, dost zoufalé řešení pro svou záchranu (přišel by o pluk svých lidí) a pak terpve řeká, jak to dopadne. Spoléhání na Boha znamená, že i v největším strachu hledáme východisko a řekáme, že nám Bůh dopřeje úspěch.

- Jákob se modlí a p?ipomíná Bohu jeho zaslíbení. Je to vzro i pro naše modlitby a pro to, co máme v?bec od Boha ?ekat. OD Bohá máme ?ekat a modlit se za v?ci, které nám sám slíbil. Pro správnou modlitbu je t?eba znát Písmo, abychom v?d?li jaká je BOŽÍ v?le a jeho zaslíbení.
- Jákob posílá opravdu bohaté dary, velmi na tomto usmi?ování trátí. Na tom je vid?t, že pokoj mezi lidmi má v?tší cenu než majetek. Každá omluva také n?co stojí a ?lov?k nem?že ?ekat, že si zachová všechno, co m?l p?ed omluvou. Na každé omluv? se n?co trátí.
- Jákob posílá své dary postupn?. Každé smi?ování chvilku trvá, musí být vytrvalé. Nem?žeme ?ekat, že jen jednou ?ekneme „omlouvám se“ a v?c je vy?ízená. Ke každé omluv? vedou postupné kr??ky. Musí být vid?t, že touha po smi?ení je vytrvalá. Nikdo nem?že ?ekat, že mu lidé odpustí „na fleku“ a když to hned neud?lají, zatvrdit se a už se nesnažit. Ano, p?i omluv? se ?lov?k také musí snažit, aby bylo jasné, že je up?ímná.
- Zápas s Bohem: Jákob znamená Úsko?ný. Dote? Jákob vše ?ešil podvody – prvorozenství, požehnání; i jeho út?k k Lábanovi byl podvod, protože jeho matka ?íkala, že si tam jde jen pro nev?stu. Jákob se ale nau?il být p?ímý, když mu šlo o Ráchel, když šlo o lásku a jeho podvedli. U Lába zbohatl a od n?j utelk také spíše podvodem. Ale te? se musí postavit v?cem ?elem, jako v zápase. Jákob zápasí s Bohem a B?h ho dokonce poraní. Pokud jde o h?ích je totiž B?h skute?n? naším nep?ítelem, protivníkem. Chceme n?co nesprávného a ?íkáme si: Kéž by mi v tom nep?ekázel B?h. V život? máme n?kdy pocit, že je B?h proti nám. Je to ale podobné, jako když malému dít?ti rodi?e vytrhnou n?co, co našlo na zemi a strká si to do pusy. Tehdy se o to s dít?tem také perou. Ten, kdo s Jákobem zápasí a zároveň se nechá porazit, je zároveň B?h. Víme však, že Boha nem?že nikdo p?emoci. Až na jednu výjimku a tou je Kristus, který se od nás nechal uk?ižovat, který se nechal sv?tem porazit a p?ece zvít?zil. Víme, že B?h nemá t?lo a není vid?t, ale v Kristu p?ijal t?lo. Když se v SZ ob?vuje B?h v t?lesné podob?, vykládáme si to tak, že je to Kristus. Proto také nechce prozraít své jméno, protože ješt? nep?išel jeho ?as, ?as, kdy se narodí v betlémských jeslích. Shrnuto, Jákob dostává požehnání, protože se kone?n? postavil k v?cem ?elem. B?h se skrze Krista nechává porazit, obm?k?it, od t?ch, kdo se postaví ke své bíd? ?elem. Žehná t?m, kte?í dovedou ?íci: Já jsem ten Jákob, ten Úsko?ný, ten Podrazák. Ale požehnej mi p?es to.
- Kapitola 33 je už výsledek toho všeho. Zdá se, že Ezaua obm?k?ily dary, Jákobova pokora a, co je d?ležit? pro ned?lku, to, že vid?l jeho d?ti. Rozhádání p?íbuzní se mnohdy smi?í, když p?ijdou d?ti. Tady vidíme, že d?ti mají velkou moc. Svou bezprost?edností, nezálností dovedou obm?k?it naše srdce. Ukazují nám jako v zrcadle, že jsme možná trošku moc podezíraví, uzav?ení, nedutkliví. P?ed Bohem má každ? svou cenu, i zdánliv? bezbranné d?ti.
- Nakonec se ukazuje, že Ezau touží po smíru. Ud?laly to ty dary? Bylo to tím, že vid?l Jákobovy d?ti? Nebo ho už p?ešel vztek? Nevíme. Do druhých lidí nevidíme, nem?žeme si myslet, že je m?žeme „zmáknout“. Pokoj mezi lidmi je Boží dar. V život? se m?že stát cokoliv, nejde úpln? naplánovat. A když to dob?e dopadne, je to jen milost Boží.
- Ezau se sice s bratrem smi?il, ale chce ho mít pod kontrolou. Chce, aby žili spole?n? a asi chce Jákoba ovládat. Proto mu navrhuje, že p?jdou spolu, potom u n?cj chce alespo? nechat své (ozbrojené) muže. Ale Jákob obojí odmítá, dokonce Ezaua znovu podvede. ?íká totiž, že p?jde do Seíru, ale nakonec jde do Sukótu. Je svým zp?sobem vtipné, že po tom, co Jákob zažil kv?li svým podvod?m takovou

hroživou situaci plnou úzkosti, okamžitě zas dělá to samé. Lidé mají sklon opakovat stále stejné chyby; každý má svou slabost a té odpovídají jeho hříchy. Tentokrát ale nejde o hříchy – Seír nebyl v zaslíbené zemi a Ezau nebyl prvorozený, pokračovatel rodu. Jákob se nesmířuje s Ezauem, aby se stal jeho otrokem. Smířujeme se s lidmi proto, abychom nadále byli rovnocenní partneři „já pán – ty pán“. Nemusíme se obávat, že naše omlouvy způsobí, že už budeme navždy oslabení, že se nám pořádek bude připomínat, co jsme provedli „ty ml?, víš co jsi udělal“. Omlouváme se jen za to, co jsme udělali. Za tu konkrétní věc, kde jsme byli v nepravdu a pravdu měl ten druhý. Omluvou neříkáme, že druhý má ve všem pravdu.

Návrh výkladu

1. Jákob se musí vrátit domů. Bůh chce, aby byl s těmi, kteří ho mají rádi. Jenom tam se na něj nezapomene a z jeho synů bude národ Izraelský, Boží lid.
2. Musí se ale nejdříve smířit s bratrem. Omlouvat se není nikomu příjemné, ale není jiná cesta, jak se s druhými smířit. Musí se přiznat, nevymlouvat se. A musí také ukázat, že se snaží být jiný (Jákob posílá dárky). A když je člověk takový, tak Bůh je na jeho straně, ať už se na něj lidé přestanou zlobit, nebo ne. Jákobovi poslal na pomoc své vojáky – anděly.
3. Někdy to vypadá, že je Bůh proti nám. Je to ale stejné jako s rodiči, kteří nám něco zakazují pro naše dobro. Sice jakoby proti nám zápasí, ale přitom jsou pořád na naší straně, mají nás rádi. Nebo jako když nás někdo trénuje třeba ve sportu nebo v hudbě. Také nám musí ukázat naše chyby, abychom to potom uměli pořídit.
4. Jákob řekl Bohu: Jmenuji se Jákob, což znamená podrazník. Přiznal se jaký je. Ale Bůh mu odpovídá: že si se přiznal, tak už takový nejsi. Dává mu nové jméno, podle kterého se bude jmenovat celý národ – Izrael. Stát Izrael doteď existuje a to se ten příběh odehrál už před 4000 lety.
5. Jákob postavil dopředu svoje děti a Ezau se na něj ptal. Děti mají svoji sílu! Dovedou smířovat dospělě. Všimněte si, že se někdy někdo hádá třeba s vašimi rodiči, ale na vás je pořád milý.
6. I když se bratři smířili, Jákob jde jinam. Že měl Ezau pravdu v tom, že ho Jákob podvedl, neznamená, že má Ezau pravdu ve všem. Omlouvat se máme jen za to, co jsme udělali něco špatného. Když jsme udělali špatnou věc, neznamná to, že jsme celí špatní.

Činnost pro děti

- Jako obrázek se nabízí zápas Jákoba s andělem. Tak se obvykle jeho zápas u potoku Jabok zobrazuje. Další možnost je jeho setkání s Ezauem, kde ve předu stojí otrokyně a jejich děti, potom Lea a její děti a úplně vzadu Ráchel s malým Josefem.
- Děti si mohou rozestavit figurky (můžeme zapůjčit ihrátky či malé plyšáky), tak jako Jákob rozestavil svou rodinu. Učitelka vždy vezme figurku, řekne, jak se jmenuje (koho představuje) a děti ji podle

toho umístí do řady.

Odkaz na pracovní list

[15 Jákobův návrat](#)

Kam dále

[NŠ Louny](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[NŠ Louny](#)

Biblický odkaz (kat)

[Genesis 32–33](#)